

Preek over Psalm 67

Liturgie:

Votum en groet

Zingen: Ps. 107:1,12,13

Gebed

Schriftlezing + tekst: Psalm 67

Zingen: Ps. 147:1,3,5

Preek

Zingen: Ps. 67:1,2,3

Geloofsbelijdenis

Zingen: Ps. 117

Gebed

Collecte

Zingen: Ps. 87:1,2,3,4,5

Zegen

Gehouden te: Baflo, 05-11-14 (19.30 u.)

Preek

Thema: Gods gemeente dankt en bidt voor een gezegende oogst

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Dankdag

Psalm 67 hoort voor mijn gevoel echt bij dankdag voor gewas en arbeid. Ik heb deze psalm vaak opgegeven in de erediensten bij deze gelegenheid. Elk jaar? Dat weet ik niet. Heb ik niet gecheckt.

Bij de voorbereiding van deze preek kwam ik erachter, dat mijn eerste dankdagpreek als jong domineetje ook ging over Psalm 67. Het was op 5 november 1978. Dat was wel een zondag. Want de gemeenten onder de rook van Utrecht, waar ik toen pas dominee was, vierden toen geen dankdag op een doordeweekse woensdag, maar op een zondag. Dat is later wel veranderd.

Hoezo is Psalm 67 een echte dankdagpsalm? Vanwege vers 7 vooral. Dat voelt u wel aan.

*"De aarde heeft een rijke oogst gegeven,
God, onze God, zegent ons."*

De Bijbel in Gewone Taal zegt hier:

*"Onze God gaf ons een goede oogst.
Hij maakt ons gelukkig."*

Het binnenhalen van een rijke oogst lijkt de setting, waarin de psalm is gedicht en wordt gezongen. In de eredienst in de tempel op een dankfeest of een oogstfeest. Gods gemeente is daar bijeen om God te danken voor zijn zegen.

Toch stel ik ook even de vraag: Is het wel een echte dankpsalm? Als je goed kijkt is het element van het bidden veel sterker aanwezig dan het danken. Het is duidelijk een gebed om Gods genade en zijn zegen bij de voortduur.

Je kunt zelfs de vraag stellen of het een oogstpsalm of een zendingspsalm is. Want het gaat nogal veel over de volken, die de weg van de Heer moeten leren kennen. Die aangespoord moeten worden om de God van Israël te loven.

Nou, dan zit je voor mijn gevoel op het terrein van zending en evangelisatie. De mensen moeten bereikt worden met de boodschap van God, die rechtvaardig regeert en het heil van mensen zoekt.

Ik meen dat beide elementen in de psalm zitten: danken én bidden; de oogst die binnengehaald is én de volken die God moeten gaan loven. Een andere oogst... Dat probeer ik te zeggen in het thema van de preek.

Gods gemeente dankt en bidt voor een gezegende oogst.

2. Gods gemeente dankt

We zijn in goed gezelschap, wanneer we dankdag vieren. Gods gemeente in het Oude Testament deed het ook al. Ongetwijfeld heel wat uitvoeriger en uitbundiger dan wij.

Naast het Pesachfeest gaf God aan Israël nog twee feesten. Het Oogstfeest – ook wel 'Wekenfeest' en 'Pinksteren' genoemd. Het wordt gevierd als de eerste opbrengst van de akker is binnengehaald. En het 'Inzamelingsfeest', ook wel genoemd het 'Loofhuttenfeest'. Dat wordt gevierd als de hele oogst is binnengehaald. Een feest van zeven dagen.

Daar past Psalm 67 heel goed bij. Je kunt je indenken, dat hij bij een van die feesten is gecomponeerd en aan de gemeente geleerd. Naar de aard van het oogstfeest kenmerken uitbundigheid en dankbaarheid deze psalm.

De donkere tonen worden niet helemaal vergeten. Maar ze worden wel even weggedrukt. Je merkt dat in de toonzetting van de psalmen 65, 66 en 67. Die heel dicht bij elkaar liggen.

Psalm 67 steekt er misschien wel een beetje bovenuit qua dankbaarheid. Je ziet dat aan het woordje *sela*, dat in deze korte psalm twee keer voorkomt. Dat geeft hoe dan ook twee keer een muzikaal accent. Het onderstreept de vreugde en de dankbaarheid van de gemeente.

Gods volk is blij met de rijke oogst en heel dankbaar voor Gods zegen, die men daarin ervaart. Daar zingt de gemeente van op het Oogstfeest of het Inzamelingsfeest.

Waar doet men dat? In de tempel uiteraard. In de eredienst voor God, de HEER van hemel en aarde.

Daarvoor is de psalm geschreven. Daar wordt ze dan ook gezongen. Een aanwijzing als "*Voor de koorleider*" maakt dat al duidelijk. Hij moet het lied aan de tempelkoren leren en aan de hele gemeente, om het mee te zingen.

Dat gaat niet à capella, maar met begeleiding van snaarinstrumenten.

"Bij dit lied wordt op een harp gespeeld." Zegt de BGT in vers 1.

Met orgelbegeleiding mag ook in onze setting. Of met piano, band of blaasinstrumenten. Wat er maar beschikbaar is. Het mag op de Geneefse melodieën, maar ook met Psalmen voor nu. Alles om God te eren.

3. Gezegende oogst

We focussen nu eerst even op het danken voor de rijke oogst. Vers 7 dus.

Het is kennelijk een goed en vruchtbaar jaar geweest in Israël. Er is veel gegroeid. Er kon veel gerst en tarwe worden geoogst. En ook veel druiven voor de wijn en olijven voor de olie. God gaf op zijn tijd zon en regen. Niet te veel, niet te weinig. De boeren konden goed hun werk doen.

En, wat ook erg belangrijk is, er was kennelijk een periode van vrede. Men had de rust en het geluk om de oogst ongestoord binnen te halen. Oogsten werden nog al eens vernield, als vijandelijke legers door het land struinden en de boel plat traptten. De Bijbel geeft daarvan meerdere voorbeelden. De tijd van Gideon, het leger van Assyrië in de tijd van Hizkia. Dan moet men het anderhalf à twee jaar doen met wat vanzelf opkomt. Pas daarna kan men weer normaal zaaien en oogsten. Zie 2 Koningen 19:29.

Dat is in Psalm 67 gelukkig niet aan de orde. Men kijkt dankbaar terug op een goed jaar en een rijke oogst.

"De aarde heeft een rijke oogst gegeven,..."

Zo zeggen we dat. Dat is onze beleving als mensen. De aarde gaf een rijke oogst. Het land heeft veel opgebracht. Is de aarde dan actief? Komt de oogst uit de schoot van moeder aarde? Onderneemt het land of de bodem de actie van het laten groeien van het gewas?

Nee, mensen ploegen, zaaien, wieden, oogsten. De boeren doen er alles aan om het graan, de aardappels, de suikerbieten, de wijnstokken te verzorgen.

Maar dan moet je het ook overlaten. Meer kun je niet. En God laat alles groeien. Daarin laat Hij zijn zegen zien.

De psalm zet het naast elkaar:

*"De aarde heeft een rijke oogst gegeven,
God, onze God, zegent ons."*

Gods gemeente erkent dat de rijke oogst van dat jaar een geschenk van God is en een gevolg van Gods zegen. Die oogst is een zegen van God. Zo kun je het heel compact wel zeggen.

Vandaar dat ik het in het thema van de preek heb over een 'gezegende oogst'. De gelovigen in het Oude Testament zien heel duidelijk de verbinding van God met gewas en arbeid. Ze betrekken God erbij, zien zijn goedheid en zijn zegen. Veel meer dan de mensen in 2014 in het algemeen.

Vruchtbare grond is ook iets van God voor de gelovige Israëliet. Ik denk aan wat we zongen in Psalm 107:12.

*"God maakt zelfs woestenijen
tot goed bewoonbaar land,
waar mens en vee gedijen
en waar men zaait en plant."*

Het omgekeerde is trouwens ook waar. Dat staat in vers 11, dat we niet gezongen hebben.

*"Het vruchtbaar akkerland
maakt Hij tot zilte gronden.
Zo slaat Hij met zijn hand
de mensen om hun zonden."*

De vruchtbare streek rond Sodom en Gomorra is er een afschrikwekkend voorbeeld van. En denk ook aan de ruim drie jaren van droogte ten tijde van Elia en koning Achab.

Gezegend met een rijke oogst. God, onze God zegent ons. Dat roept bij ons en in onze omstandigheden ook vragen op. Als je top oogst van fruit – stond onlangs in het ND – nu eens niet geplukt kan worden en je het aan de bomen moet laten verpieteren en verrotten, omdat Rusland zijn grenzen heeft gesloten... Hoezo God zegent ons met een rijke oogst?

Als de aardappels bijna niets opbrengen, omdat er veel te veel zijn (een voorbeeld!) ... Of als er groente moet worden doorgedraaid... Waar is Gods zegen dan?

Of als er in enig jaar een heel slechte oogst is en er bijna niets binnengehaald kan worden? Houden we dan Psalm 67 maar achter onze kiezen?

Ik kan deze vragen niet beantwoorden of oplossen. Maar ik snap dat ze opkomen. En er zijn nog veel meer problemen te bedenken.

Toch zingen we met Gods gemeente in het Oude Testament: 'God, onze God, zegent ons.' En we heffen in vreugde dankliederen aan.

4. Gods gemeente bidt

Ik zei al: Het grootste gedeelte van Psalm 67 is in gebedsvorm geschreven. In wens vorm, kun je ook zeggen. Maar wel steeds met een positieve toonzetting. Geen zorgelijkheid of gebeden uit de diepte en de nood.

Opvallend is verder de gerichtheid op de volken, op alle mensen van de wereld. De dankbaarheid van Gods gemeente voor de gezegende oogst mag uitstraling hebben naar buiten toe, naar alle volken en landen.

Zo wordt het licht dat van Gods gelaat over ons schijnt weerkaatst en merken de mensen Gods vriendelijkheid en zegen ook op. Ook zij mogen op die manier daarin delen.

De gelovige gemeente van God wenst – en daar bidt ze ook voor – dat alle volken de weg van de Heer leren kennen, dat iedereen Gods reddende kracht zal kennen en ervaren. Dat overal *"de volken zien de zegen van uw heil, uw woord."* En dat men overal op aarde ontzag voor God heeft.

Dat begint bij het benoemen en uitventen van Gods zegen, die de gemeente ervaart in die overvloedige oogst. En het gaat verder bij het erkennen en laten zien dat God eerlijk regeert en rechtvaardig rechtspreekt.

God heerst over alle landen op aarde. Laat iedereen dat vooral erkennen.

De psalm heeft dus een wereldwijde dimensie.

*"Dat de volken u loven, God,
dat alle volken u loven."*

Dat klinkt twee keer. Dat vinden de gelovigen dus erg belangrijk.

Ik wil het zo zeggen, in de sfeer van gewas en arbeid: Gods gemeente wenst een oogst van wereldwijde lof voor God onder alle volken op aarde. Daar bidt zij voor. Men is als volk van God zelf de eersteling, zou je kunnen zeggen. De eersteling van Gods gezegende oogst. En men beseft en wenst dat er een rijke oogst zal volgen. Onder Gods zegen.

Kijk en dan krijgen we Pinksteren in beeld. Het 'Oogstfeest', dat een vervolg krijgt in het 'Inzamelingsfeest'.

Onze Meester Jezus zei op een gegeven moment – het was na zijn ontmoeting met de Samaritaanse vrouw – tegen zijn leerlingen:

"Jullie zeggen toch: "Nog vier maanden en dan komt de oogst"? Ik zeg jullie: kijk om je heen, dan zie je dat de velden rijp zijn voor de oogst! De maaier krijgt zijn loon al en verzamelt vruchten voor het eeuwige leven, zodat de zaaier en de maaier tegelijk feest kunnen vieren." (Joh. 4:35,36)

Jezus ziet dus de scharen van mensen die binnengebracht moeten worden in Gods koninkrijk, in Gods nieuwe wereld. Joden, Samaritanen en mensen uit alle volken van de wereld. De maaier – dat is Jezus zelf – is al bezig vruchten te verzamelen voor het eeuwige leven.

Dat is uiteindelijk ook het perspectief dat Psalm 67 biedt.

Vandaar ook dat Gods gemeente bidt voor een gezegende oogst en bidt om Gods voortdurende zegen. Vers 8:

*"Moge God ons blijven zegenen,
zodat men ontzag voor hem heeft
tot aan de einden der aarde."*

De rijke oogst, die men heeft mogen binnenhalen, zet daartoe aan.

Zo wordt een oogstpsalm toch een zendingslied.

En de wens of bede van Gods gemeente is nog steeds:

*"Dat de volken u loven, God,
dat alle volken u loven."*

Laten wij aan die bede maar een vervolg geven.

Het is immers dankdag!

Amen